

ความเห่็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ หรือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ตัวอย่างหนึ่งทีแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงนี้ ใ้แก่ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ (English For Specific Purposes หรือ ESP) ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวพันกับการศึกษาอย่างใกล้ชิด การสอนภาษาอังกฤษทั่วไป (General English) จึงไม่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน เพราะผู้เรียนไม่สามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเฉพาะสาขาวิชาได้เท่าทีควร ทั้งยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามต้องการ เมื่อจุดประสงค์ของผู้ใช้ภาษาอังกฤษแตกต่างกันออกไป การสอนภาษาอังกฤษจึงต้องเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความต้องการเฉพาะ (Specific Needs) ของตน (พรพิมล เสนะวงศ์ 2526 : 63)

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้

เมื่อต้นปี ค.ศ. 1960 มีรายงานมากมายจากทั่วโลกเกี่ยวกับปัญหาและความไม่พอใจต่อการสอนภาษาโดยไม่คำนึงถึงเป้าหมาย ความต้องการ หรือความสนใจของผู้เรียน อันเป็นเหตุให้มีการเปลี่ยนแปลงการสอนภาษาอังกฤษ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาที่มีลักษณะพิเศษ (Special Language) กันมาก แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะจึงได้รับความนิยมมากขึ้น ตามแนวคิดนี้การเรียนภาษาอังกฤษไม่ได้เป็นเพียงวิชาหนึ่งกึ่งแต่ก่อน แต่เป็นการเรียนเพื่อเอาไปใช้ประโยชน์ต่อการเรียนวิชาอื่น และการดำเนินชีวิตด้วย (Jo McDonough 1984: 4-5)

ปีเตอร์ สตรีเวนส์ (Peter Strevens 1980: 105-7) ก็มีความคิดเห็นสอดคล้องกับ โจ แมคโคไนฟ์ และโคกกล่าวเพิ่มเติมว่า ในปี ค.ศ. 1970 การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นการสอนภาษาอังกฤษทั่วไปในฐานะวิชาหนึ่ง แต่ในปี ค.ศ. 1980 การสอนภาษาอังกฤษในรูปแบบดังกล่าวเริ่มลดความสำคัญลง ในขณะที่การสอนภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน (Functional English) หรือภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะเพิ่มความสำคัญมากขึ้น ทั้งนี้เพราะสาเหตุต่อไปนี้คือ

1. ผู้ใช้ภาษาในหลายประเทศเห็นว่าภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือที่มีค่าสำหรับติดต่อกับเจ้าของภาษา
2. แรงผลักดันทางสังคม ทำให้สังคมที่มีผู้ใช้ภาษาหลายภาษาต้องพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรีบด่วน
3. ความแตกต่างในการใช้ภาษาอังกฤษตามท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยไม่จำเป็นต้องไปตามกฎเกณฑ์ในภาษาอังกฤษของเจ้าของภาษา
4. การควบคุม หรือการจำกัดการใช้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่เพิ่งได้รับเอกราช เช่น ไม่มีการสอนภาษาอังกฤษในการศึกษาระดับต่าง ๆ แต่ใช้ภาษาอังกฤษในหน่วยงานที่ได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ หรือในการติดต่อกับต่างประเทศ เป็นต้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การสอนภาษาอังกฤษจึงเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ (Needs) ของผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา หรือสาขาอาชีพ และเพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาได้ที่ดีที่สุด ณ กรณีที่ต้องคำนึงถึงเวลา ค่าใช้จ่าย และบุคลากรที่มีจำกัด (นราพร โรจนจันทร์ 2524 : 1)

การสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ มีแนวโน้มการสอนแบบใหม่เพียงแต่เปลี่ยนการเน้นความสำคัญจากครูมาเน้นที่ผู้เรียน เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนและเร้าความสนใจของผู้เรียนด้วย (Christopher Brumfit 1977:71) การเปลี่ยนแปลงนี้สอดคล้องกับแนวโน้มของการศึกษาซึ่งเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนการสอนจากการถือเอาครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-centered Instruction) มาเป็นระบบที่ถือเอาผู้เรียน

เป็นศูนย์กลาง (Learner-centered Instruction) ซึ่งมีหลักการว่าการจัดการเรียนการสอนจะตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (Peter Strevens 1980: 107)

นอกจากนี้ โจ แมคโดนัลท์ (Jo McDonough 1984: 111) ให้ความสำคัญว่า หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาที่มีลักษณะเจาะจง (Specified Nature) เป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะบรรลุวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ (English-medium Study)

ความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับความคิดของ เกรก ลาร์กิน (Greg Larkin 1984: 266) ที่เชื่อว่าถ้าผู้เรียนได้เรียนทั้งภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชาเฉพาะสาขาไปพร้อม ๆ กัน จะเป็นการดีกว่าที่จะเรียนภาษาอังกฤษจนมีความรู้ความสามารถก่อนแล้วค่อยเริ่มเรียนเนื้อหาวิชาเฉพาะสาขา

เวอร์เนอร์ ฮิลเลน (Werner Hillen 1981:17) ได้เสนอให้จัดการสอนภาษาเพื่อจุดประสงค์เฉพาะไว้เป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตรของทุกโรงเรียน เพราะโรงเรียนควรมุ่งเตรียมเด็กเพื่อปฏิบัติหน้าที่การงานในอนาคต ตามความต้องการด้านอาชีพ ซึ่งนับเป็นเรื่องที่สำคัญต่อสังคมอย่างมาก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้วทั้งหมด การสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะจึงมีความสำคัญมากขึ้นในวงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากการจัดประชุมทางวิชาการ และการสัมมนา มีหนังสือและบทความในคานนี้ รวมทั้งการจัดไปรแกรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะอย่างแพร่หลายทั่วโลก (Jack C. Richards 1976: 247)

สำหรับประเทศไทย การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะได้เริ่มมีขึ้นก่อนในสาขาคำนวิทยาศาสตร์ เรียกว่าภาษาอังกฤษสำหรับวิทยาศาสตร์ (Scientific English) ซึ่งต่อมาเรียกว่า ภาษาอังกฤษสำหรับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (English for Science and Technology) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า EST ส่วนคำว่าภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายพิเศษ (English for Special Purposes) นั้นเกิดขึ้นราวปี พ.ศ. 2513 แล้วเปลี่ยนมาใช้คำว่าภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ (English for

Specific Purposes) ตามที่นักการศึกษา นักปฏิบัติ และสถาบันต่าง ๆ นิยมใช้กัน ทั้งนี้เพราะคำจำกัดความที่กว้างถึงภาษาที่มีลักษณะเป็นพิเศษ คือ เน้นที่ตัวภาษาเท่านั้น แต่คำนิยามนี้มุ่งเน้นที่จุดประสงค์ของผู้เรียนที่ต้องการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นสำคัญ (พจนานุกรมแสงศรี 2524: 9)

สำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 เมื่อกระทรวงศึกษาธิการเห็นความจำเป็นเกี่ยวกับการสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและได้กำหนดโปรแกรมวิชาชีพไว้ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจในวิชาชีพ 5 สาขา ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม คหกรรม และศิลปหัตถกรรม และได้กำหนดให้โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 อันได้แก่ ภาษาอังกฤษเทคนิค ภาษาอังกฤษธุรกิจ ภาษาอังกฤษเกษตร ภาษาอังกฤษคหกรรม และภาษาอังกฤษศิลปหัตถกรรม โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียนอยู่โดยตรง เช่น นักเรียนโปรแกรมคหกรรม จะได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษคหกรรม เป็นต้น

วิชาคหกรรม (Home Science) เป็นวิชาที่ให้การศึกษารอบทั่วไป (General Education) และการศึกษาเพื่องานอาชีพ (Vocational Education) นับเป็นวิชาที่ประโยชน์แก่นักเรียนทุกคนทั้งชายหญิง ทั้งผู้มีความสามารถและไม่มีความสามารถทางกานวิชาการ เพราะให้ความรู้และทักษะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตและการงาน (Mildred Greggs 1983: 51) วิชาภาษาอังกฤษคหกรรม (English for Home Science) นับว่ามีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเฉพาะสาขาวิชาได้ ทั้งยังเป็นวิชาที่สำคัญวิชาหนึ่ง เพราะมีผู้เลือกเรียนอย่างกว้างขวางทั้งในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยเกษตรกรรม และวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั่วประเทศที่เปิดสอน จำนวนนักเรียนโปรแกรมคหกรรมเฉพาะในภาคต้น ปีการศึกษา 2528 ที่ได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษคหกรรม 1-4 มาแล้ว ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ รวมทั้งสิ้น 10,800 คน แบ่งเป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 4,000 คน และนักศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาจำนวน 6,800 คน (รายงานจำนวนนักเรียนและรายวิชาที่เปิดสอน

กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา และกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีการศึกษา 2528)

เนื่องจากนักเรียนโปรแกรมคหกรรมทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษคหกรรม ซึ่งมีขอบเขตและเนื้อหาวิชาเหมือนกัน เพราะใช้หลักสูตรและแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษคหกรรมร่วมกัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษคหกรรมของนักเรียน 2 กลุ่มนี้ จะเหมือนกันหรือแตกต่างกันเพียงไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา

1. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษคหกรรม ของนักเรียนโปรแกรมคหกรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษคหกรรม ของนักศึกษาโปรแกรมคหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
3. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษคหกรรม ของนักเรียนโปรแกรมคหกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กับนักศึกษาโปรแกรมคหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำกัดอยู่เฉพาะนักเรียนโปรแกรมคหกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และนักศึกษาโปรแกรมคหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิค และวิทยาลัยเกษตรกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษคหกรรม 1 ถึง 4 หรือ สอ. 101-สอ. 104 มาแล้ว และกำลังศึกษาอยู่ในภาคต้น ปีการศึกษา 2528 เท่านั้น

สมมุติฐานการวิจัย

นักเรียนที่มาเรียนในสายอาชีพมักมีคุณภาพด้านวิชาการซึ่งรวมทั้งวิชาภาษาอังกฤษต่ำกว่านักเรียนในสายสามัญ (กอ สวัสดิ์พานิชย์ : ความสูญเสียในการจัดการศึกษา วารสารการศึกษาแห่งชาติ ปีที่ 18 ฉบับที่ 3 ก.พ.-มี.ค.2527) จึงจะเห็นได้จากผลการวิจัยของ วลัย โสมานันท์ (2519) ซึ่งทำการวิจัยพบว่า นักเรียนในโรงเรียนสายอาชีพ มีความรู้ทางโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษต่ำกว่านักเรียนในโรงเรียนสายสามัญ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานการวิจัยว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษคนธรรมดา ของนักเรียนโปรแกรมคนธรรมดาในระดัมนิยมศึกษาตอนปลาย และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพแตกต่างกัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ภาษาอังกฤษคนธรรมดา หมายถึงวิชาภาษาอังกฤษในหมวดวิชาสัมพันธ์ซึ่งจัดไว้สำหรับนักเรียนโปรแกรมคนธรรมดา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ได้แก่ รายวิชา สอ.101 ถึง สอ.104 หรือภาษาอังกฤษคนธรรมดา 1 ถึง 4
2. นักเรียนโปรแกรมคนธรรมดา ระดัมนิยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง นักเรียนที่ได้เรียนวิชา สอ.101 ถึง สอ.104 มาแล้ว และกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ภาคต้น ปีการศึกษา 2528
3. นักศึกษาโปรแกรมคนธรรมดา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หมายถึง นักศึกษาที่ได้เรียนวิชา สอ.101 ถึง สอ.104 มาแล้ว และกำลังศึกษาอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิค หรือวิทยาลัยเกษตรกรรมที่เปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษ สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ภาคต้นปีการศึกษา 2528

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. เป็นแนวทางสำหรับกระทรวงศึกษาธิการในการปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษคหกรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษคหกรรมในการปรับปรุงการเรียนการสอน และการประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษคหกรรม
3. เป็นแนวทางในการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับภาษาอังกฤษคหกรรมต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย